

Uutistiedote

EUROOPAN HUUMERAPORTTI 2026: KESKEISET KOHDAT

Eurooppalaisille aiheutuvat uudet terveysriskit nopeasti muuttuvilla huumemarkkinoilla

(9.6.2026, LISSABON) **JULKAISUVAPAA KLO 9.00 WEST | 10.00 CEST** Huumeita käyttäviin henkilöihin Euroopassa kohdistuu uusia terveysriskejä, kun huumemarkkinat kehittyvät nopeasti ja niistä tulee yhä monimutkaisemmat. Tämä varoitus on peräisin **Euroopan unionin huumevirastolta (EUDA)** ja sen esittelemästä ***Euroopan huumeraportista 2026: Suuntaukset ja kehityskulut***, julkaistu tänään ⁽¹⁾.

Vuotuisessa tarkastelussa tuodaan 29 maasta (**EU-27, Norja ja Turkki**) saatujen tietojen perusteella esiin kansanterveydelle aiheutuvat riskit, jotka johtuvat yhä monipuolisemman ainevalikoiman laajasta saatavuudesta ja käytöstä sekä siitä, että kyseiset aineet ovat usein erittäin voimakkaita tai puhtaita. Uusia kannabistuotteita tulee markkinoille jatkuvasti, ja myytävien opioidien ja stimulanttien valikoima on kasvussa. Myös monipäihdekäyttö on yleistä, ja ihmiset yhdistelevät huumeita tavoilla, jotka lisäävät riskejä ja vaikeuttavat hoitotoimia. Euroopan kyky vastata näihin monimutkaisiin haasteisiin riippuu entistä vahvemmista palveluntarjontajärjestelmistä ja jatkuvista investoinneista ennaltaehkäisyyn, hoitoon, haittojen vähentämiseen ja sosiaaliseen kuntoutukseen.

Uusia psykoaktiivisia aineita havaitaan edelleen noin yksi viikossa. Vuonna 2025 Euroopassa ilmoitettiin ensimmäistä kertaa 50 uudesta psykoaktiivisesta aineesta, ja näin ollen EUDA:n seuraama kokonaismäärä nousi 1 050:een. Niihin kuuluvat muun muassa voimakkaat uudet synteettiset opioidit, jotka lisäävät hengenvaarallisen myrkytyksen riskiä. Nikotiinia sisältäviä tuotteita sisältävien sähkösavukkeiden tai vapen käyttö on nykyään nuorten keskuudessa yleinen päihteidenkäytön piirre Euroopassa ([ESPAD, 2024](#)). EU:n jäsenvaltioissa on takavarikoitu laitteita, jotka sisältävät muita aineita, kuten synteettisiä ja puolisyneteettisiä kannabiksen muotoja. Tämä on herättänyt huolta siitä, että ne saattavat toimia väylänä muiden haitallisten aineiden, mahdollisesti myös uusien synteettisten opioidien, käyttöön.

Terveyshaittojen ja sosiaalisen haavoittuvuuden lisäksi raportissa korostetaan huumemarkkinoiden jatkuvaa vaikutusta Euroopan turvallisuuteen. Huumeisiin liittyvä uhkailu ja väkivalta ovat edelleen huolenaihe, kuten rikollisryhmien harjoittama haavoittuvassa asemassa olevien nuorten hyväksikäyttö ja värväys huumeiden salakuljetukseen ja väkivallantekoihin.

Samanaikaisesti salakuljetusverkostot mukautuvat nopeasti valvontatoimiin. Valvontatoimien tehostamisen seurauksena rikolliset ovat monipuolistaneet reittejään ja menetelmiään välttääkseen ilmitulon. He käyttävät yhä useammin pienempiä satamia, merellä tehtäviä siirtoja, joissa hyödynnetään pikaveneitä ja muita aluksia, sekä puoliuppoaluksia, drooneja ja kehittyneitä salaamismenetelmiä. Nämä muutokset vaikeuttavat huumeikaupan havaitsemista ja asettavat entistä suurempia vaatimuksia lainvalvonta- ja tulliviranomaisille.

Uusi [EU:n huumausainestrategia](#) ja [toimintasuunnitelma huumausainekaupan torjumiseksi](#) sekä ehdotetut uudet säännöt, jotka koskevat [huumausaineiden lähtöaineiden](#) seurantaa ja valvontaa, ovat osa EU:n kokonaisvaltaisia toimia kehittyvään huumausaineilmiöön vastaamiseksi.

Magnus Brunner, muuttoliike- ja sisäasioista vastaava komission jäsen, sanoo: "Euroopan huumeraportti paljastaa huumeiden käytön inhimilliset kustannukset, sillä viimeisimpien vuosittaisten lukujen mukaan yliannostuksen seurauksena kuolleita on vähintään 7 600. Meidän on tehtävä kaikkemme estääksemme vaarallisia

uusia tuotteita virtaamasta markkinoille ja käytettävä kaikkia lain sallimia keinoja riistääksemme laittomilta huumekauppiailta heidän liiketoimintamallinsa. EU:n varhaisvaroitussjärjestelmän avulla voimme havaita uusia trendejä varhaisessa vaiheessa. Huumekaupan torjumista koskevan toimintasuunnitelmamme avulla olemme antaneet EU:n viranomaisille selkeät ohjeet, ja tehostamalla kansainvälistä yhteistyötä olemme rakentamassa maailmanlaajuisia rintamaa tämän rikollisen toiminnan torjumiseksi.”

Tohtori Lorraine Nolan, EUDA:n pääjohtaja, lisää: ”Huumemarkkinat kehittyvät nopeasti, ja Euroopan kaduilla myytävien aineiden kirjo on yhä vaikeammin ennustettavissa. Tämä lisää riskiä siitä, että ihmiset saattavat käyttää erittäin voimakkaita huumeita, usein tietämättään. Konkreettiset tosiseikat ovat nyt tärkeämpiä kuin koskaan. *Euroopan huumeraportti* tarjoaa todisteita, jotta voidaan varmistaa, että päätöksentekijät, alan ammattilaiset ja yhteisöt ovat hyvin valmistautuneita. Samalla EUDA vahvistaa seuranta- ja varautumisjärjestelmiään, jotta se voi suojella Euroopan kansalaisia entistä paremmin ja tukea tehokkaita toimia tilanteeseen reagoimiseksi. Tasapainoinen lähestymistapa on välttämätön, ja siinä on otettava huomioon sekä tarjonta että kysyntä. Sen on perustuttava tieteelliseen tietoon, ja lisäksi siinä on keskityttävä ihmisoikeuksiin ja kansanterveyteen.”

Kannabis: reittien vaihtelu, entistä voimakkaammat tuotteet, uudet terveysriskit

Laittoman kannabiksen toimitusreitit ja kaupankäyntimenetelmät kehittyvät jatkuvasti, ja yhä suurempia määriä marihuanaa salakuljetetaan Euroopan ulkopuolelta, erityisesti **Kanadasta** ja **Yhdysvalloista** sekä vähemmässä määrin **Thaimaasta**. Yli tuotanto, alhaisemmat hinnat ja kova kilpailu **Pohjois-Amerikan** kannabismarkkinoilla ovat johtaneet siihen, että markkinoilla on liikaa entistä halvempia ja voimakkaampia tuotteita. **Kanadasta** Eurooppaan tulevat lähetykset piilotetaan yleensä kontteihin, kun taas **Yhdysvalloista** tulevat lähetykset havaitaan useimmiten postiliikenteessä.

Suurissa satamissa tehdyt takavarikot havainnollistavat tätä suuntausta. Vuonna 2025 viranomaiset takavarikoivat noin 21 tonnia marihuanaa sekä Rotterdamin että Antwerpenin satamissa, ja suurin osa siitä oli peräisin **Kanadasta**. Näiden kauppavirtojen ohella esiin nousee nyt myös terveyteen liittyviä huolenaiheita. **EUDA** julkaisi vuonna 2025 ensimmäisen **Pohjois-Amerikan** kannabista koskevan vaarailmoituksensa [eurooppalaisen huumevaroitussjärjestelmän](#) kautta. Siinä korostettiin mahdollisesti vaarallisista torjunta-aineista aiheutuvia riskejä. Tämä korostaa kohdennettujen toimien ja jatkuvan kansainvälisen yhteistyön tarvetta.

Kannabis on Euroopan yleisimmin käytetty laiton huume, sillä arviolta 24,9 miljoonaa eurooppalaista aikuista (15–64-vuotiaita) on käyttänyt sitä viimeisen vuoden aikana. Entistä voimakkaampien ja monipuolisempien kannabistuotteiden yleistymisen lisäksi terveysriskejä ja monimutkaistaa toimia tilanteeseen reagoimiseksi. Kannabiksen käyttö on syynä kolmanneksella (33 prosenttia) huumehoitoon hakeutuvista ihmisistä Euroopassa, mikä tarkoittaa arviolta 104 000 asiakasta vuonna 2024. Näistä 62 000 hakeutui hoitoon ensimmäistä kertaa. Kannabiksella, mukaan lukien erittäin voimakkaat tuotteet, utteet ja syötävät tuotteet, on todettu olevan yhteys sairaalan päivystykseen hakeutumisiin. Kannabistuotteiden vääräntäminen voimakkailla [synteettisillä kannabinoideilla](#) ja [puolisyynteettisten kannabinoidien](#) laaja saatavuus lisäävät haittojen riskiä. Molempia myydään sähkösavukkeissa tai vapeissa ja syötävissä tuotteissa, mikä herättää huolta niiden yleistymisestä uusien ja mahdollisesti nuorempien kuluttajien keskuudessa.

Kannabista koskevat toimintamallit kehittyvät edelleen Euroopassa, ja jotkut EU:n jäsenvaltiot ovat muuttaneet tai tarkistavat parhaillaan suhtautumistaan kannabiksen käyttöön ja tarjontaan virkistystarkoituksissa. Nämä uudistukset ovat eri kehitys- ja arviointivaiheissa ja vaihtelevat maittain. **Tšekki**, **Saksa**, **Luxemburg** ja **Malta** sallivat rajoitetun kotiviljelyn. **Saksassa** ja **Maltalla** sallitaan myös voittoa tavoittelematon myynti säänneltyjen viljely-yhdistysten jäsenille, kun taas **Alankomaissa** toteutetaan kokeilua, jossa säännellyissä tiloissa tuotettua kannabista myydään kahviloissa. **EUDA** auttaa eurooppalaisen [kannabispoliitiikan työkalupakkinsa](#) avulla poliittisia päättäjiä edistämällä kaikkien kannabiksen valvontatoimien vertailukelpoista seurantaa ja arviointia.

Opioidit: uudet synteettiset opioidit uhkaavat kansanterveyttä, kun taas heroini-markkinat pysyvät vakaana

Opioidit ovat yleensä yhdessä muiden aineiden kanssa edelleen yleisin huumekuolemien syy Euroopassa. **EUDA** arvioi, että vuonna 2024 EU:ssa oli vähintään 7 600 yliannostuksesta johtuvaa kuolemaa, joista useimmat liittyivät useisiin aineisiin. Muita opioideja kuin heroiniä, mukaan lukien erittäin voimakkaita synteettisiä opioideja,

opioidikorvaushoidossa käytettäviä lääkkeitä ja kipulääkkeitä, on havaittu huomattavassa osassa yliannostuksen aiheuttamista kuolemista joissakin maissa.

Uudet, usein erittäin voimakkaat synteettiset opioidit herättävät erityistä huolta, ja niitä on havaittu Euroopassa 95 kappaletta vuodesta 2009 lähtien. Pelkästään vuonna 2025 [EU:n varhaisen varoituksen järjestelmälle](#) ilmoitettiin seitsemästä uudesta synteettisestä opioidista, mukaan lukien nitatseenit ja orfiinit. **Varhaisen varoituksen järjestelmään** ilmoitetaan yhä useammin myös nitatseeneja sisältävistä lääkeväärennöksistä, joilla jäljitellään laillisia reseptilääkkeitä, kuten oksikodonia tai diatsepaamia. Kymmenen maata takavarikoi vuonna 2024 yli 50 000 nitatseeneja sisältävää tablettia, kun vuonna 2023 määrä oli 23 000 (vuonna 2022 määrä oli 380). On huolestuttavaa, että tällaiset tabletit saattavat levitä ryhmissä, joilla ei ole opioiditoleranssia, kuten nuorten keskuudessa. **EUDA** koordinoi [rikosteknisten ja toksikologisten laboratoriorien verkostoa](#) analyysivalmiuksien lisäämiseksi ja etulinjan näkemysten tarjoamiseksi. Virasto laatii parhaillaan uhka-arviota Euroopassa uusista synteettisistä opioideista. Tämä on jatkoa vuonna 2025 tehdyille [arvioille](#), joka koski erittäin voimakkaita synteettisiä opioideja Baltian maissa.

Kiinan heinäkuussa 2025 voimaan tullut nitatseeneja koskeva täyskielto saattaa ohjata markkinoita kohti vaihtoehtoisia opioideja. Euroopassa on yhä enemmän ilmoitettu orfiineistä. Vuodesta 2024 lähtien on määritetty yhdeksän uutta orfiinia, joista kaksi (syklorfiini ja spiroklorfiini) on nyt EU:n tutkimuksen kohteena. Kesäkuun 2024 ja tammikuun 2026 välisenä aikana ilmoitettiin 18 orfiineihin liittyvää kuolemantapausta.

Fentanyyliin, joka on erittäin voimakas synteettinen opioidi, liittyvät kuolemantapaukset korostavat tarvetta valppauteen. **Bulgariassa** se liittyi yli sataan huumekuolemaan vuosina 2024–2025. Opioidikorvaushoidon laajamittaisen saatavuuden parantaminen, neulojen ja ruiskujen vaihto-ohjelmat ja naloksonin jako-ohjelmat ovat edelleen avainasemassa nykyisten opioidiongelmien ratkaisemisessa sekä valmiuksien ja selviytymiskyvyn varmistamisessa opioidimarkkinoiden muutoksien varalta. Yhä useammat maat tarjoavat naloksonin jako-ohjelmia (19 Euroopan maata vuonna 2025).

Samaan aikaan Euroopan heroiinimarkkinat ovat osoittautuneet sitkeiksi. Kehittyneet jalostus- ja väärentämiskäytännöt sekä **Afganistanin** suurten varastojen (arviolta noin 12 000 tonnia oopiumia vuonna 2025) taktinen tarjonnan hallinta näyttävät tarjonneen puskurin unikon viljelyn ja oopiumin tuotannon jyrkälle laskulle talebanin vuonna 2022 asettaman kiellon jälkeen. Tuotantoa siirtyy myös muualle. **Pakistanista** on tullut oopiumin ja heroiinin lähde, kun vuonna 2025 oopiumiunikon viljelyala oli yli 9 000 hehtaaria, ja se kilpailee Afganistanin tuotannon kanssa. Aasiassa **Myanmarin** oopiumiunikon viljely saavutti 10 vuoden huippunsa, joka oli yli 45 000 hehtaaria vuonna 2025.

Kokaiini: lisääntyvät haitat, crackin käyttö ja muuttuvat salakuljetustaktiikat

Tänään julkaistu raportti osoittaa, että kokaiinin käyttö on edelleen yleistä kaikkialla Euroopassa. Viime vuonna sitä käytti noin 4,3 miljoonaa eurooppalaista aikuista (15–64-vuotiaat). Myös kokaiinin maantieteellinen levinneisyys on kasvussa, samoin kuin sen haitat. Tuoreimpien [kunnallisten jätevesianalyysien](#) mukaan niistä 85 kaupungista, joista on saatavilla tiedot sekä vuodelta 2024 että vuodelta 2025, 48 (57 prosenttia) ilmoitti kokaiinijäämien määrän kasvaneen. Kokaiiniongelmien vuoksi hoitoon hakeutuvien määrä kasvaa edelleen. Kokaiini oli toiseksi yleisin laiton huume ensimmäistä kertaa hoitoon hakeutuneilla vuonna 2024. Sen mainitsi arviolta 37 000 asiakasta (39 prosenttia enemmän kuin vuonna 2018). Kaiken kaikkiaan 74 000 hoitoon hakeutunutta mainitsi kokaiinin pääasialliseksi huumeekseen.

Vuonna 2024 saatiin 20 maasta tietoja, joiden mukaan kyseinen huume liittyi yli neljäsosaan (27 prosenttia) huumekuolemista. Kokaiini oli myös edelleen yleisimmin ilmoitettu aine käyttöön liittyviä tapauksia valvovien päivystyssairaaloiden antamissa tiedoissa, sillä se mainittiin 26 prosentissa tapauksista. Ruiskujen jäämien analysointiohjelmista vastaavat ja huumeiden käyttöhuoneet ilmoittavat kokaiinin riskikäytöstä, muun muassa suonensisäisestä käytöstä ja käytöstä opioidien rinnalla.

Crack-kokaiini aiheuttaa yhä enemmän huolta. Se on näkyvä ja mahdollisesti kasvava ongelma useissa Euroopan kaupungeissa, erityisesti syrjäytyneiden ryhmien keskuudessa. Tämä voi johtua kokaiinin laajasta saatavuudesta ja siitä, että jauhemaista kokaiinia on helppo muuntaa paikallisesti. Vuonna 2024 arviolta 11 400 henkilöä hakeutui hoitoon crack-huumeeseen liittyvien ongelmien vuoksi (vuonna 2023 luku oli 9 900), ja heistä 4 300 oli ensikertalaisia. Crack-kokaiinin käyttö kuormittaa yhä enemmän haittoja vähentävien palveluiden ja hoitopalvelujen tarjoajia, joiden on vastattava sellaisen ryhmän tarpeisiin, jolla on vakavia terveys- ja sosiaalisia ongelmia.

Kokaiiniongelmien hoidossa keskitytään edelleen psykososiaalisiin toimenpiteisiin ja mahdollisia lääkkeitä koskevaa tutkimusta jatketaan (esim. [#ScaleUp-hanke](#)). [EUDA:n uhka-arviojärjestelmässä](#) tutkitaan parhaillaan crack-kokaiinin käytön ja haittojen mahdollista lisääntymistä.

Vuosia kestäneen ennätysellisten takavarikointien jälkeen Euroopassa takavarikoidun kokaiinin määrä laski 330 tonniin vuonna 2024, kun se oli ollut 419 tonnia vuonna 2023. Takavarikointien määrä kasvoi kuitenkin 97 000:een (95 000 vuonna 2023), mikä viittaa siihen, että salakuljettajat saattavat siirtyä tekemään pienempiä ja hajanaisempia lähetyksiä välttääkseen ilmitulon. Vaikka merisatamien kautta kulkevia irtotavarakuljetuksia on edelleen laajalti saatavilla, on merkkejä siitä, että salakuljetusreitit ja -menetelmät ovat monipuolistumassa. Pienempien satamien väärinkäytöstä on saatu lisää ilmoituksia, ja lisäksi on havaittu entistä kehittyneempiä salaamisen menetelmiä ja merellä tapahtuvia siirtoja.

Kokaiinituotteiden laitonta jalostusta harjoitetaan myös Euroopassa, pääasiassa **Alankomaissa**. Vuonna 2024 kuusi EU:n jäsenvaltiota purki vähintään 42 kokaiinin tuotantolaitosta (34 vuonna 2023). Näihin sisältyivät tilat, joita käytettiin muihin materiaaleihin, kuten muoveihin, kemiallisesti kätketyn kokaiinin uuttamista varten. Kaiken kaikkiaan tulli- ja lainvalvontaviranomaiset kohtaavat yhä monimutkaisempia haasteita, jotka edellyttävät entistä tiiviimpää viranomaisten välistä ja rajat ylittävää yhteistyötä ja kumppanuuksia.

Ketamiini: kasvavat terveysriskit huumeen ohjautuessa yhä enemmän laittomille markkinoille

Ketamiinia, joka on anestesiaa ja kivunlievitykseen käytettävä välttämätön lääke, käytetään Euroopassa yhä useammin väärin psykoaktiivisena aineena. Vaikka kokonaiskulutus on edelleen suhteellisen vähäistä, sen käyttö on yleistymässä joissakin nuorten kokoontumispaikoissa ja yöelämän viettopaikoissa, joissa sitä käytetään tyypillisesti jauheen muodossa nuuskattuna. Terveysriskit vaihtelevat akuuteista myrkytyksistä kroonisiin haittoihin, kuten runsaaseen käyttöön liittyviin vakaviin virtsarakon vaurioihin.

Useat merkit viittaavat siihen, että ketamiinin asema Euroopan huumemarkkinoilla on vakiintumassa. Vuonna 2024 Eurooppalainen nettikysely huumeista -tutkimuksen vastaajista, jotka olivat käyttäneet huumeita kuluneen vuoden aikana, 14 prosenttia kertoi ketamiinin käytöstä yleensä alkoholin tai muiden huumeiden rinnalla (esim. MDMA) rinnalla. Viimeisin eurooppalainen analyysi kunnallisesta [jätevedestä](#) osoitti, että ketamiinijäämät lisääntyivät 40:ssä niistä 66 kaupungista, joista oli saatavilla tietoja vuosilta 2024 ja 2025.

Vaikutukset alkavat näkyä terveydenhoitopalveluissa. Vaikka ketamiinin aiheuttamien ongelmien vuoksi erikoishoitoon hakeutuvien määrä on edelleen alhainen, se on nelinkertaistunut viime vuosina, sillä vuonna 2019 tapauksia oli 413, ja vuonna 2024 niiden määrä on noussut 1 796:een. Suurimman osa tapauksista on ilmoittanut kuusi EU:n jäsenvaltiota, mikä todennäköisesti johtuu siitä, että ketamiinia on ollut saatavilla jo pidempään ja sen laitton käyttö on yleisempää joissakin osissa Eurooppaa. Hoidon saatavuus on Euroopassa edelleen epätasaista, mikä korostaa asianmukaisten palvelujen sekä kohdennetun ennaltaehkäisyn ja riskiviestinnän tarvetta niille, jotka eivät ehkä ole tietoisia terveysriskeistä.

Suurin osa Euroopan laittomilla huumemarkkinoilla takavarikoidusta ketamiinista on peräisin laillisesta lääketuotannosta, erityisesti **Intiasta**. Sitä tuodaan laillisesti EU:hun pääasiassa **Saksan** kautta ennen kuin se ohjataan laittomiin kanaviin (ks. [EUDA:n tutkimus](#)). Laillisten toimitusketjujen ja laittoman jakelun välinen lähentyminen lisää haasteita kansanterveydelle, sääntelyviranomaisille ja lainvalvontaviranomaisille.

Johtopäätöksensä **EUDA:n hallintoneuvoston puheenjohtaja Franz Pietsch** toteaa: ”*Euroopan huumeraportti* tarjoaa vuosittain katsauksen Euroopan huumeilmiöön ja arvokkaan perustan politiikan ja toimenpiteiden suunnittelulle. Se on jo yli 30 vuoden ajan tukenut päätöksentekijöitä ja alan ammattilaisia tarjoamalla luotettavaa ja tutkimustietoon perustuvaa analyysia päätöksenteon tueksi. Huume ympäristön kehittyessä raportti tarjoaa tietoa nyt toteutettavista toimista, mutta lisäksi se auttaa muodostamaan tulevaisuuden ratkaisuja. Tässä julkaisussa tuodaan esiin, kuinka EUDA tuottaa lisäarvoa EU:n jäsenvaltioille ja vahvistaa valmiuttamme tällä alalla keskittymällä tieteelliseen tutkimukseen ja riskinarvioinnin kehittämiseen.”

Huomautukset

(¹) Lisätietoja *Euroopan huumeraportista 2026* on saatavilla osoitteessa <https://www.euda.europa.eu/edr2026>. Raportissa kuvataan huumeilannetta vuoden 2025 loppuun asti vuoden 2024 tai viimeisimmän saatavilla olevan vuoden tietojen perusteella.